

ACC. N:R M. 13780:1-4.

Landskap: Skåne

Upptecknare: Frö Agnes Johansson, Kåsebruga,
Hedvigsdal

Härad: Ingelstad

Berättare: .....

Socken: Kåsebruga

Berättarens yrke: .....

Uppteckningsår: 1954

Född år 1891 i Haselö på Bornholm

När den nya tiden kom till bygden.

s. 1-4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lm F 59
" 73

(Pristäv. i
Uptads Alle-
handu 14/11
1953.)

Skriv endast på denna sida

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsfor-
ning vid Lunds universitet

Da jag såg pristävlingen i Gtads Bellekanda, tänkte jag att jag också skulle skriva ner något från min barndom. Fast det inte blir så förfärligt gammalt men från början på 1900-talet.

Jag var liten o blev under skoltiden och söka tävlar var rätt dyrt. Men da skulle vi gå till Moster Elma för jag hade nog (målesjugan) smides och det hade jag när hon börja smida mig, det gick till så när Moster Elma Tog ett långt stycke vitt ullgarn, och smatta från huvudet ner till hälen, och från den ena långfinger till den andra, alltså utsträckt armar där skulle vara lika långt på både längden o bredden var där inte det så hade jag målesjugan, sen linda till ^{garnet} banden om sina fingrar många gånger, spotta på de och läste något som jag inte förstod, sen skulle garn bindas om livet innanför linnen och sitta där en viss tid och sen skulle jag vara duktig. Och det hjälps det är klart.

Min mor glömmes jag aldrig, da hon fick gå till Hedvigsdals Station var morgon under halv Oktober och hela November det var från ledvigen i Träsberga om det var alldeles så dåligt väder måste hon gå med rapsport till Träskans sockerbruk det skulle med första tåg så hon måste gå tidigt och detta för

50 eller 60 öre om dagen, och ingen väg nästan, det var bara gyltja och stora kullersten, så när var det än än ren när hon kom hem igen, inga stölar hade man då bara snöreskor, det gick nästan över dem. Vi barn fick tidigt hjälpa till så godt vi kunde min första daglon var då jag hjälpte till med att sätta betor, där var en betmaskin men den kostade 1 kr per tunnad och jag fick 10 öre, vi hade förstås knutna omkring oss och så knöt båda nedre ändarna ihop så blev det en riktig väska där man vi präst i, sen hade vi en liten kacka och så gick där en före och rissa så vi hade något att rätta oss efter, så gjorde vi ett litet hål i jorden med kackan och lade dit ett gräs från ^{där} ~~där~~ blev lagom mellanrum, det gick både före och när man kom i gång, jag var 10 år då. Lanna är vänta jag också gäss min bror som var 8 år skulle avlösas lite och då skulle jag göra det. Men det var inget vidare upp till 6 och gå ut på (avängarna) till kackan 9 i 10 på kvällen. För gässen sprang överallt och jag kunde inte hindra dem så kom matmorarna ut och skällde och jag grät och mat fick jag ut, storsig kom ut med en (kaus) etc. lurfat med soppa i. det var i augusti månad, Men grä försommare skulle jag tjäna pengar jag gick på Magrettsvall och Macka betor jag fick 50 öre om dagen - kosten. Dom skulle jag spara till min första natt, som jag gick till Glemmingebro och köpte för 3 kr. då det var realisation

År 1906 då jag skulle konfirmeras skulle jag ha
ny hatt o näsduk vilken jag har ännu, då gick far o jag
Till Hedeviddal och åkte till Sten Ystad, och det var in-
så många ärenden vi hade, så vi tyckte det blev så lå-
att gå i stån. Far fråga mig så om vi skulle gå till
och det tyckte jag skulle bli roligt, men jag var
trött när jag kom hem.

Till Turen har vi gått många gånger, vi var alltid tv-
för vi skulle hjälpas åt att bära, vi hade då en (kiv-
en liten ovalång bog gjord av gjulekvästar) med ett
handtag på ena långsidan och så en repstump i den
så vi kunde ha den på ryggen. 2 vadar till spets
vi ha med oss, för där var två kuskäl som skulle
ha till, och då var där ingen väg vi gick genom
mossen, där var så mycket vatten så vi var alltid
genomvåta i strumporna o tråskorna när vi kom
dit.

Jordbruket o det maskinella har förbättrats kolossal-
sen min barndom, men det blir nog fortfarande
som får berätta om det.

Den första syckeln minns jag när den kom till
det var Anders Jönsson som fick den jag tror
det var år 1905. Och då tyckte vi att det rokt
inte kunde gå att äpa på en sådan maskin-
sen kom det fler o fler och några år efter kom
bilen och det är deras Tidvarv nu

Detta har jag skrivit bara för jag tyckte det var roligt
M. 13780:4.

Högskolningspenn
Jag är 62 år gammal & född d. 28-12-1891
i Hasslö på Bornholm som hit ved Bärälde

Håselberga
Hedvigsda

Jag skall berätta något som antingen Jöns Persson talade om för mig, det var när Johan Jönsson en gång skaktade för han tyckte det var som grisar som skaktar om för tiden Nej i min barndom skaktade dom svin när jag va gylte så köpte för alltid en liden gris i juni månad & hade vi den de året & nästa år ässe te i Desember & i när vi skulle skakta den var de 4 stora bara te & på den ud av koddan, för grisen väjde 195 kg & när vi hade skävat & ragat den så måtte vi skära av hälften av skinkorna för som var förstörda, grisen hade suttit och ätit den sista tiden den var så fet så den kunde inte beta sig. Men ni ska tro där var späk det var 20 cm tjockt och sen det randiga till på 25 cm va det nog det hela. Vi fick 14 stora fett & svarttoppa hade vi i en stor trenna i Källaren den skulle vara hela vintern. & kälhåsta hade vi på lofted, det var blod & rågnijäl som blandas till ballor som kokades i saltvatten, sen torra dom. de var goda stekt så kan ni ni ska tro där va räd & skära av & de va grisen som man skar i en ost, ja de va svin då de skaktas i ställe för dessa belana de skaktas nu på Jöns Persson det var nog stat på 1800 latet detta hände men jag tyckte det var en så präktig gris så det var roligt.

att skriva om men det är sant. Den grisen ska vara 1 1/2 år eller till nästa gris blev skaktfärdig. Men det